

SERMAYE KAYBI VE BORCA BATIKLIK

I- GİRİŞ

Türk Ticaret Kanununun 376 ncı maddesinde hüküm altına alınan sermaye kaybı-borca batık olma durumu ve bu madde ile ilgili 15.11.2018 tarih ve 30536 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan söz konusu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar hakkında tebliğ ve bilahare 26 Aralık 2020 tarih 31346 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış bulunan değişiklik Tebliğinde yer alan hususlar yazının konusunu oluşturmaktadır.

Türk Ticaret Kanununun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasında işletmenin son yıllık bilançosunda sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşılması durumunda yönetim kurulunun derhal genel kurulu toplantıya çağıracağı ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunacağı, ifade edilmektedir.

İkinci fıkrada ise sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar dolayısıyla karşılıksız kalması durumunda toplantıya çağrılan genel kurulun sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirketin kendiliğinden sona ereceği belirtilmektedir.

Kanunun üçüncü fıkrasında, şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretlerin var olması durumunda alınması gereken tedbirler açıklanmaktadır. Buna göre,

Yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Eğer aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister. Ancak şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki borcun alacaklıları alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş olmaları halinde iflas ertelenebilir.

İfade edildiği gibi konu bu maddenin uygulaması tebliğlerle açıklanmış ve ilk tebliğde değişiklik yapan 26 Aralık 2020 tarih 31346 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış Uygulama Tebliği ile sermaye kaybı ve borca batıklık daha net olarak belirlenmiştir.

376/1 durumunda sermaye kaybının % 50 ye eşit ve bundan fazla fakat üçte ikiden daha az olması şeklini tanımlamakta, 376/ 2 ye göre ise sermaye kaybının üçte ikiye eşit veya daha fazla ancak % 100 den daha az olması halini açıklamakta, 376/3 yani borca batıklık ise sermaye kaybının % 100 den daha fazla olması halini ifade etmektedir.

II- TEBLİĞDE YER ALAN DÜZENLEMELER

1. TTK 376/1 ile ilgili düzenlemeler;

İlk tebliğde yer alan sermaye ile yedek akçeler toplamının en az ½ sinin karşılıksız kalması hali değişiklik tebliğinde açıklığa kavuşturularak zararın; sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısına eşit ve bundan fazla üçte ikisinden az olma halidir diye ifade edilmiş ve bu suretle daha belirgin duruma getirilmiştir.

Yönetim kurulu genel kurulu hemen toplantıya çağırır. Gündem maddeleri arasında bu husus belirtilir. Farklı bir gündem ile toplantıya çağırılmış olsa dahi bu husus genel kurulda görüşülür. Yönetim kurulu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri ve bilanço

sunar. Yönetimin çok geniş iyileştirici önlemler sunma hak ve yetkisi bulunmaktadır. Finansal durumu tüm açıklığıyla anlatır. Bir rapor da sunabilir.

Yönetim Kurulu genel kurula;

- Sermaye artırımı,

- Sermayenin tamamlanması,

Bunun yanında yan tedbirler olarak;

- Bazı üretim birimleri ya da bölümlerinin kapatılması veya küçültülmesi,

- İştiraklerin satılması, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi önlemleri alternatifli ve karşılaştırmalı olarak sunar,

Genel Kurul sunulan iyileştirici önlemleri aynen veya değiştirerek kabul edebilir veya bunlar dışında başka bir önlemin uygulanmasına karar verebilir.

2. TTK 376/2 ile ilgili düzenlemeler

Sermaye ile yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin veya fazlasının fakat % 100'ünden az kısmının karşılıksız kalma hali olduğu daha önce ifade edilmiş idi.

Bu durumda da yönetim kurulu genel kurulu toplantıya çağırır ve iyileştirici önlemlerle ilgili önerileri ve genel kurula aşağıdaki iyileştirici önlemleri sunabilir.

2.1. Kalan sermaye ile yetinilmesine ve asgari sermaye tutarına kadar (A.Ş. lerde 50.000 TL ye kadar, Ltd. şirketlerde 10.000 TL ye kadar) sermaye azaltımı yapılması,

Bu halde sermaye ve yedek akçeler toplamının en az yarısının öz varlık içinde korunması şarttır. (2018 yılında yayınlanan ilk tebliğinde, sermayenin 1/3 ü ile yetinilmesine ve sermaye azaltımına karar verebilir şeklinde idi. 2020 yılında yayınlanan Değişiklik tebliği ile yukarıdaki gibi değiştirildi.)

İki tebliğ arasındaki değişikliği aşağıdaki örnekle açıklamak gerekirse;

Diyelim ki bir anonim şirketin sermayesi 600.000 TL zararı 500.000 TL bu duruma göre öz kaynak 100.000 TL olsun, İlk tebliğe göre sermaye azaltımı yapılması durumunda 1/3 oranında yetinilmesine ve en fazla 400.000 TL sermaye azaltımı yapılmasına karar verilebilecek 200.000 TL sermaye ile yetinilecekti. Bu durumda öz kaynak 100.000 TL olduğuna göre % 50 olarak bir korunma sağlanmış olacaktı. Yeni tebliğe göre asgari sermayeye kadar azaltıma gidilebileceğinden 550.000 TL sermaye azaltımı yapılabilecek ve sermaye 50.000 TL ya inecek, bu durumda öz kaynak 100.000 TL olduğundan yüksek oranda korunma sağlanmış olacaktır.

2.2. Sermayenin tamamlanması,

Sermayenin tamamlanması bilanço açıklarının ortakların tamamı veya bir kısmı tarafından kapatılması anlamına gelmektedir.

Bu durumda kanuni yedek akçelerin yitirilen kısmının tamamlanmasına gerek bulunmamaktadır.

Sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi durumunda her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak parayı vermekle yükümlü bulunmaktadır. Her ortak payı oranında zararın kapatılmasına katılır ve bu katılma sermaye veya borç para olmayıp, geri ödemesi de söz konusu değildir. Ayrıca ödemeler ileride yapılacak sermaye artırımına avans olarak da dikkate alınmaz.

Bu suretle tamamlanamayan sermaye isteyen bir kısım ortaklar tarafından tamamlanması engel bulunmamaktadır.

Gelir idaresi sermayeyi tamamlama fonunu bir gelir olarak kabul etmekte ve kurumlar vergisine tabi tutmaktadır. Bu konudaki 1.06.2012 tarih ve B.07.1.GİB.0.06.49-010.01-11 sayılı Özelgede,

-TTK'nda sermaye artırımını fonu ile ilgili bir düzenleme bulunmaması ve yedek akçe olarak kabul edileceğine ilişkin bir hüküm bulunmaması,

-Ödemelerin sermayeye ilave edilmemesi nedeniyle ödemeyi yapan firmalarca iştiraklerin maliyetine eklenilememesi,

-Vergi mevzuatında sermaye artırımını fonu ile ilgili istisna olduğuna ilişkin bir hüküm bulunmaması,

-Gelir Vergisi Kanununun 40 ve Kurumlar Vergisi Kanununun 8'nci maddelerinde gider unsuru sayılmaması nedeniyle gider veya zarar olarak kabul edilmemesi,

Nedenleriyle tarhiyata konu edildiği ifade edilmektedir.

Sermayeyi tamamlama ve KDV ilişkisine bakılacak olunursa;

KDVK nun 1/1 maddesinde Türkiyede ticari faaliyetler çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu belirtilmiştir. Kanunun 4/1, maddesine göre hizmetin " bir şeyi yapmak ve işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi, şekillerde gerçekleştirilebileceği ve KDV ye tabi olacağı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca kanunun 6/b maddesine göre ise, bir hizmetin Türkiyede ifa edilmiş sayılması için hizmetin Türkiyede yapılması, hizmetten Türkiyede faydalanılması şartlarından birinin gerçekleşmesi gerekir denildiğinden zarar telafi fonuna ilişkin gerçekleştirilen vergi incelemelerinde, bu fonun gerçekte fonu gönderen şirketlere verilen bir hizmet karşılığı olduğu iddiası ile fon tutarı üzerinden % 18 KDV hesaplanması gerektiği gerekçesi ile eleştiri konusu ve tarhiyatlar yapıldığı biliniyor. Bu yüzden sermayeyi tamamlama alternatifi pek kullanılan bir unsur olmamaktadır.

2.3. Sermayenin arttırılması.

376/2 kapsamında bir diğer tedbir de sermayenin artırımını tedbiridir.

a) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar verilebilir. Nakdi sermaye taahhüdü 344 ve 585. maddelere göre uygun olarak ödenir. Anonim şirketlerin blokaj yapma zorunluluğu olmasına rağmen Ltd. şirketlerin blokaj zorunluluğu bulunmamaktadır.

b) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden doğrudan sermaye artırımına gidilmesine karara verilebilir. Tescil edilecek sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının öz varlık içinde korunmasını sağlayacak tutarın sermaye artırımının tescilinden önce ödenmesi zorunludur.

c) Aynı genel kurul toplantısında, bedelleri tamamen ödenmek suretiyle (b) bendindeki koşul aranmaksızın sermayenin istenilen miktarda arttırılmasına ve daha sonra azaltılmasına karar verilebilir. Bu şekilde gerçekleştirilecek işlemler sonucunda tescil edilecek sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının öz varlık içinde korunması zorunludur.

Yukarıda belirtilen alternatiflerin birbirine göre üstünlükleri vardır. (a) bendi, sermayesi yüksek olan şirketler için daha uygun olmakta, (b) bendi düşük sermayeli şirketler için daha avantajlı bulunmaktadır. (c) bendi ise sermayesi düşük ancak zararı çok yüksek olan işletmeler için avantajlıdır.

Genel kurul yönetim kurulunun önerilerini kabul edebilir veya değiştirerek kabul edebilir. Ancak önerilerden birine karar vermemesi durumunda şirket kendiliğinden sona erer.

3. 376/3 ile ilgili borca batıklık hali

Borca batıklık hali TTK 376 ncı maddenin 3 ncü fıkrasında hüküm altına alınmıştır.

Borca batıklık, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının tamamının karşılıksız kalması halidir. Zarar miktarı % 100 den fazladır ve aktif toplamı zararı karşılayamamaktadır. Borca batıklık hali yıllık ve ara dönem mali tablolardan, denetim raporlarından, erken teşhis raporlarından ve yönetim organının belirlemelerinden tespit edilir.

Borca batıklık şüphesi varsa yönetim kurulu işletmenin devamlılığı esasına göre aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkarır. Çıkarılan ara bilançoya göre aktiflerin şirket borçlarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve 7. maddede belirtilen tedbirleri almaması halinde şirketin iflası için Asliye Ticaret Mahkemesine başvurur. Eğer aktiflerin muhtemel satış fiyatları borçları karşılamaya yetiyor ise o takdirde iflas istemi için mahkemeye müracaat etmeye gerek bulunmamaktadır.

4. Uygulamada Dikkate Alınacak Finansal Tablolar

TTK 88. maddesine göre hazırlanacak finansal tablolar esas alınarak sermaye kaybı veya borca batıklık hali tespit edilmektedir. Finansal tabloların hazırlanmasında TMS/TFRS, BOBİ-FRS ve MSUGT ilke ve tebliğlerine uyulur.

Türk Muhasebe Standartlarının ihtiyari olarak tercih edilmesi durumunda yani Muhasebe Standartları Uygulama Genel Tebliğlerinin uygulanmadığı durumlarda da bu tablolara uyulur.

5. Uygulama Kapsamında Birleşme Tedbiri

Borca batık veya sermaye kaybına uğramış olan bir şirketin bir başka şirket ile birleşmesi istenilmesi halinde, ancak kaybolan sermayeyi karşılayabilecek tutarda serbestçe tasarruf edilebilen öz varlığa sahip bulunan bir şirket ile birleşebilir. Serbestçe tasarruf edilebilen öz varlıktan amaçlanan, bağlı olmayan ve ortaklara dağıtımı mümkün hale gelebilen öz varlıktır. Bağlı yedek akçeler olmaması gerekir.

Birleşmeye taraf olan şirketin;

Sermayesiyle yedek akçeleri kaybolmuş veya borca batık durumunda olması halinde birleşmeye taraf olan diğer şirketin kaybolan sermayeyi veya borca batıklık durumunu karşılayacak miktarda serbestçe tasarruf edebileceği öz varlığa sahip bulunduğu ve buna ilişkin tutarların hesap şekli de gösterilerek doğrulandığı veya belirtilen durumların mevcut olmadığının doğrulandığı YMM veya SMMM raporu ile ortaya konur. Bu rapor denetime tabi şirket olması durumunda denetime tabi şirketin denetçisi tarafından da hazırlanabilir. Düzenlenen rapor borca batık durumda olan veya sermaye kaybı bulunan firmanın bu durumdan çıkacağına ilişkin hesaplamaların ve buna ilişkin tutarları gösterir.

6. Kur Farkı Ve Zararları İle Giderler

01 Ocak 2023 tarihine kadar TTK 376 ncı madde kapsamında gerek borca batıklık gerekse sermaye kaybı hesaplamalarında henüz ifa edilmemiş yani realize olmamış kur farkı zararlarının tamamı 2020 ve 2021 yıllarında tahakkuk eden kiralamadan kaynaklanan giderler, amortisman giderleri, personel giderleri toplamının yarısı tebliğin geçici 1. maddesi gereğince dikkate alınmayabilir. Finansal kiralama giderleri de kapsama dâhil bulunmakta ancak personel giderlerinin yarısının dikkate alınabilmesi için personelin firma kayıtlarında görünmesi gerekir. Yani hizmetin dışarıdan alınması halinde bu gibi personel giderleri kapsam dışında bulunmaktadır.

Finansal tablolarda herhangi bir kayıt yapılmaz, dipnotlarda bilgi olarak gösterilir.

Diğer taraftan itfa edilen borç taksitlerine tekabül eden kur farkı zararları dikkate alınmamaktadır. Örneğin 2018 yılında kredi alınmış 2021 yılında da sermaye kaybı veya borca batıklık hesaplaması yapılıyor ise 2021 yılından önce ödenmiş taksitlere ilişkin kur farkları hesaplamalarda dikkate alınmaz. Burada kümülatif bir hesaplama öngörülmemiştir.

Giderlerde ise tam tersi bir uygulama söz konusudur. Özel hesap dönemi dahil kümülatif olarak hesaplanan 2020-2021 yılı giderlerinin yarısı hesaplama dahil edilmeyebilecektir. Örneğin 2021 yılında 1. Ara Dönem bir mali tablo çıkarılıyorsa 2020 yılının tamamının yani dört geçici dönemi ve 2021 yılının ilk geçici dönemi giderleri toplamının yarısını hesaplama dikkate almayabiliriz. Burada kümülatif bir hesaplama öngörülmektedir.

7. TTK 376/2 Durumu ve Tebliğin 10/b ye göre sermaye Artırımı

Özvarlığın artıda olup TTK 376/2 kapsamında sermayenin 2/3 kaybı halinde en az artacak sermaye miktarı aşağıdaki gibi ifade edilebilir.

Sermayeyi 2.000.000 TL, Öz varlık 100.000 TL Kanuni yedek akçeleri de 100.000 TL olarak kabul ediyoruz.

(Mevcut Sermayenin Yarısı-Öz varlık) X 2 + Kanuni Yedek Akçeler

$$(1.000.000 - 100.000) X 2 + 100.000 = 1.900.000$$

$$(900.000 X 2) = 1.800.000 + 100.000 = 1.900.000$$

En az 1.900.000 TL sermaye artırmamız gerekmektedir.

Bu formülü aşağıda tablo halinde gösterebiliriz.

			EN AZ OLMASI GEREKEN SERMAYE	331 HESAPTAN	NAKİT ARTIRIM BLOKAJ
SERMAYE	+	2.000.000	3.900.000	1.900.000	1.900.000
SERMAYE.DÜZ. OL. FARKLARI	+	100.000	100.000		
YASAL YEDEKLER	+	100.000	100.000		
OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER	+	0	0		
GEÇMİŞ YIL KARLARI	+	200.000	200.000		
GEÇMİŞ YIL ZARARLARI	-	2.000.000	2.000.000		
DÖNEM NET KARI	+	0	0		
BÖNEM NET ZARARI	-	300.000	300.000		
ÖZ KAYNAK		+(100.000)	+(2.000.000)		

Tabloda görüldüğü üzere sermayeyi 1.900.000 TL artırdığımızda 3.900.000 TL olmaktadır. Bu rakam ile yasal yedek akçe toplamının yarısı olan 2.000.000 TL öz kaynak olarak korunmaktadır.

1.900.000 artan sermayenin kanun gereği tescilden önce bankaya bloke edilmesi gerekmektedir. Bunun tek bir alternatifi var bloke etmemenin nakit artırım yapmak istenilmiyor ise 331 hesapta ortakların nakden koydukları bir tutar var ise ki bunlar iç kaynaklardan konulan tutarlardır, bu tutarlar nakdi ödeme olarak kabul edilmektedir. Bu durumun raporda ve alınan kararda belirtilmesi gerekir.

8. TTK 376/3 Durumu ve Tebliğin 10/b ye göre sermaye artırımını

Öz varlığın eksi olması durumunda TTK 376/3 kapsamında sermayenin tamamının kaybı halinde en az olması gereken sermaye miktarı aşağıdaki formülle ifade edilebilir.

$$\begin{aligned} & (\text{Sermaye} + \text{Öz varlık}) \times 2 + \text{Kanunen ayrılan yedek akçeler} \\ & (2.000.000 + 100.000) \times 2 + 100.000 \\ & 2.100.000 \times 2 = 4.200.000 + 100.000 = 4.300.000 \end{aligned}$$

Bu formülü aşağıda tablo halinde gösterebiliriz.

			ENAZ OLMASI GEREKEN SERMAYE		
SERMAYE	+	2.000.000	4.300.000	2.300.000.	2.300.000
SERMAYE DÜZ. OL. FARKLARI	+	100.000	100.000		
YASAL YEDEKLER	+	100.000	100.000		
OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER	+	0	0		
GEÇMİŞ YIL KARLARI	+	200.000	200.000		
GEÇMİŞ YIL ZARARLARI	-	2.000.000	2.000.000		
DÖNEM NET KARI	+	0	0		
DÖNEM NET ZARARI	-	500.000	500.000		
ÖZ VARLIKLAR		(-100.000)	(+2.200.000)		

Görüldüğü gibi en az olması gereken sermaye miktarı 4.300.000 TL yasal yedeklerle birlikte 4.400.000 TL ve öz varlık artan sermaye ile birlikte toplam sermayenin yarısı olarak 2.200.000 şeklinde korunmaktadır.

9.TTK 376/3 Durumu ve Tebliğin 10/c Kapsamında sermaye Artırımı/ Azaltımı

Aşağıda verilen örnekle durum izah edilmeye çalışılmaktadır.

İşletmenin sermayesi 100.000, geçmiş yıl karı 400.000, geçmiş yıl zararı da 3.500.000 olarak kabul edilmiştir.

Sermaye :	100.000	Mevcut Sermaye	100.000
Geçmiş yıl karı:	400.000	Sermaye artırımı I. Adım :	3.100.000
Geçmiş yıl Zararı:	3.500.000	Ulaşılan Sermaye:	3.200.000
Öz Varlık:	-3.000.000	Sermaye Azaltımı II. Adım:	3.100.000
		Yeni Sermaye:	100.000
		Öz Varlık:	100.000

Bu durumda öz varlık (-) 3.000.000 olmaktadır. 3.500.000 TL zarardan geçmiş yıl kârı düşüldükten sonra ilk adımda 3.100.000 artış yapılıyor. Ulaşılan sermaye 3.200.000 TL ye çıkıyor.

İkinci adımda artırılan miktar kadar azaltım yapılıyor ve bu kere yeni sermayeye ulaşıyor. Böylelikle öz varlık 100.000 TL olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer bir deyişle bire bir korunma sağlanmış olmaktadır.

Eğer işletmenin düşük bir sermayesi ve yüksek bir zararı varsa bu takdirde tebliğin 10/c maddesine göre artırım yapmak en mantıklı yol olmaktadır.

10.TTK 376/3 Durumu ve Tebliğin 10/b, 10/c maddelerine göre gereken sermaye tutarına toplu bakış

			10/b ye göre ulaşılacak sermaye/ Gereken nakit tutar	10/c ye göre ulaşılacak sermaye/ Gereken nakit tutar	Getirilmesine gerek kalmayacak nakit sermaye tutarı
SERMAYE	+	100.000	6.200.000	3.200.00	3.000.000
GEÇMİŞ YIL KARLARI	+	400.000	GEREKEN	GEREKEN	
GEÇMİŞ YIL ZARARLARI	-	3.500.000	SERMAYE	SERMAYE	
			6.100.000	3.100.000	
ÖZ VARLIK		(-3.000.000)	3.100.000	100.000	

Örneğimizde firmanın sermayesinin 100.000 TL, geçmiş yıl kârının 400.000 TL ve geçmiş yıl zararının 3.500.000 olduğunu kabul ettiğimizde öz varlık 3.000.000 TL olmaktadır.

Bu durumda ½ korunmayı sağlayabilmemiz için 10/b ye göre sermayemizi yüksek oranda artırmamız gerekmektedir. Bu nedenle sermaye 6.200.000 TL ye çıkarılmaktadır. Bunun için de 6.100.000 TL sermaye gerekmektedir. Aynı işlem 10/c ye göre yapılmak istenirse sermayeyi 3.200.000 TL ye çıkarmak yeterli olacaktır. Ve gereken sermaye miktarı 3.100.000 olacaktır. Bu nedenle 10/c yüksek zarar düşük sermayelerde daha avantajlı bulunmaktadır. Örneğimizde 10/c uygulaması 3.000.000 TL avantaj sağlamaktadır.

III- DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Borca batıklığın tespitinde hangi bilanço esas alınacağı noktasında tereddütler olduğu görülmektedir. VUK ya göre oluşturulan bilanço mu yoksa TFRS ye göre oluşturulan bilanço mu esas alınacaktır. TTK 376/3 muhtemel satış fiyatları üzerinden oluşturulan ara bilançodan söz ediyor aynı zamanda bilanço işletmenin devamlılığı esasına göre hazırlanması gerekir deniliyor. Yani kaydi bilanço ile satış esasına göre oluşturulan bilançonun birleştirilerek karma bilançodan söz ediliyor. Tebliğin 13 maddesinde de "esas alınacak mali tablolar " başlığı altında TTK 88' e atıf yapılıyor. Yani bu maddeye göre hazırlanacak mali tablonun esas alınacağı ifade ediliyor. 88. madde de KGK nın hazırladığı standartlara göre oluşturulan bilançolardan söz ediyor. Yani TFRS ye göre hazırlanmış ise bu mali tablo, BOBİ FRS ye göre hazırlanmış ise o esas alınacak deniliyor.

Diğer yandan İİK 179. maddesi de şirketleri aktiflerinin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilançoya göre düzenlenen, yani doğrudan rayiç bedel esasına göre oluşturulan mali tablolardan söz etmektedir. İİK 298. madde ise yasal değerlere oluşturulan bilançodan söz ediyor.

Yargı kararlarına bakıldığında duruşmanın yapıldığı tarihe en yakın tarihteki rayiç değerlere göre oluşturulan bilançolara göre borca batıklık tespit edilir denilmektedir.

Sonuç olarak işletmelerin TFRS veya BOBİ-FRS ye göre bilançolarını düzenlemiş olsalar da bu bilançoların kaydi bilanço olarak kabul edilip ayrıca borca batıklığın tespiti açısından rayiç bedel esasına göre bilançonun düzenlenmesi gerekecektir.

Bu durumun açıklığa kavuşturulması gerektiği gibi eğer rayiç bedel esasını dikkate alınacak ise nasıl düzenleneceğinin de kalem kalem açıklanması gerekir. Örneğin maddi

olmayan duran varlıklar, markalar, patentler nasıl değerlendirilecek. Örneğin kefalet nedeniyle ortaya çıkan borçlar dikkate alınacak mı bunların bir tebliğ ile açıklanması gerekir.

Ayrıca sermayenin azaltılması konusu her bir şirket için ayrı bir özellik arz etmektedir. Bir şirket kayıtlara göre iflas etmiş gibi görünebilir. Ancak şirketin amortismanları dolayısıyla iz değeriyle yer aldığı görünen aslında milyonlar değerinde bulunan gayrimenkulleri, makineleri bulunabilir. Söz konusu aktif değerlerin rayiç değerlerinin dikkate alınması durumunda şirketin mali durumunun ve sermaye artırımı/ azaltımı ya da borca batık durumlarının değişebileceği gerçeğinin dikkate alınması gerekir.

Ayrıca TTK nun 376 ncı maddesinin yorumlara meydan vermeyecek şekilde açık ve net olarak ve sade bir dille yazılmasında yarar bulunmaktadır.

Sunumda ifade edilen özelleştirme ile ilgili olarak, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın, 01.06.2012 tarih ve B.07.1.0.06.49-010.01-11 sayılı özelleştirme kararının ise tartışma yaratacak nitelikte olduğu açık olup bu konuda Platformun 2015 Şubat döneminde yazılmış bulunan "Teknik İflas Durumunda Sermaye Tamamlama Fonunun (Zarar Tazmin Fonu) Vergi Kanunları Açısından Değerlendirilme" başlık makalesinde ayrıntılı açıklamalar bulunmaktadır.

Yine Platformun 2018 Eylül döneminde sermaye kaybı ve borca batıklık konusunda hazırlanmış bulunan makalede yer alan kur farkları ile ilgili hususların da dikkate alınması gerektiği vurgulanmaktadır.